

INSTITUTT FOR ENERGITEKNIKK STI
Postboks 40
2027 KJELLER

Ref.:
23/03185-21 / 2.3.1

Dato:
08.05.2026

Saksbehandler:
Ronny Lystad

Pålegg om gjennomføring av periodisk sikkerhetsgjennomgang (PSR) for KLDRA Himdalen

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) pålegger Institutt for energiteknikk (IFE) om å gjennomføre en periodisk sikkerhetsgjennomgang (PSR) for kombinert lager og deponi for lav- og middelsaktivt radioaktivt avfall (KLDRA) i Himdalen innen 31. desember 2026. Innen 12. mai 2026 skal Institutt for energiteknikk (IFE) oversende en oppdatert tids- og ressursplan for gjennomføringen av PSR til DSA, og IFE skal rapportere på status for gjennomføringen i kvartalsvise statusmøter.

DSA viser til varsel om pålegg om gjennomføring av PSR for KLDRA Himdalen datert 14. april 2026. IFE fikk 3 ukers frist til å komme med uttalelser. DSA har ikke mottatt noen kommentarer til det varslede pålegget. DSA pålegger IFE å gjennomføre en PSR for KLDRA Himdalen slik som varslet.

Pålegg

DSA pålegger IFE iht. atomenergiloven § 13 annet ledd og forurensningsloven § 51 å gjennomføre en PSR for KLDRA Himdalen.

- (1) IFE skal senest innen **31. desember 2026** gjennomføre en PSR for KLDRA Himdalen. PSR skal dekke både driftssikkerheten og sikkerheten i et langtidsperspektiv etter lukking av anlegget. PSR skal utføres i samsvar med PSR-planen oversendt til DSA 31. mars 2025 og relevant norsk lovgivning og internasjonale sikkerhetsstandarder. PSR skal identifisere tiltak som er nødvendige for å demonstrere at sikkerheten til KLDRA Himdalen, er og vil forbli på et nivå som er i samsvar med det som ble forutsett da anlegget ble etablert, og med gjeldende internasjonale sikkerhetsstandarder og anerkjent god praksis for anlegg av denne typen.

Innen den samme fristen skal IFE oversende en rapport om PSR-en til DSA, som beskrevet i IFEs PSR Plan for KLDRA, Himdalen (Global Assessment Report).

- (2) IFE skal senest innen **12. mai 2026** oversende en oppdatert tids- og ressursplan for gjennomføringen av PSR, inkludert beskrivelse av leveranser med tidsangivelse underveis i PSR-en.

Postadresse Postal address:
Postboks 329 Skøyen
NO-0213 Oslo, Norway

T +47 67 16 25 00
F +47 67 14 74 07

Besøksadresse Office:
Grini næringspark 13
1361 Østerås, Norway

dsa.no
dsa@dsa.no

Swift address: UNBANOKK
Bankkonto Bank account:
8276 01 00494

IBAN: NO76 8276 01 00494
Org.nr.: 867 668 292

- (3) IFE skal rapportere om status for gjennomføringen av PSR-en til DSA i kvartalsvise statusmøter. Tidspunkt for statusmøter skal avtales med DSA minst to uker i forkant.

Bakgrunn

Plikt til å gjennomføre periodisk revisjon av sikkerhetsrapporten (SAR) og legge den frem for DSA følger av vilkår i IFEs konsesjon for drift av KLDRA Himdalen datert 8. mai 2012. I innstillingen til konsesjon fra DSA datert 21. februar 2012, vilkår 7 står det at IFE skal gjennomføre fem-årlig periodisk revisjon av sikkerhetsrapporten (SAR) for anlegget, og at det i praksis vil si innen 31. desember 2017 og 31. desember 2022. Videre fremkommer det av vilkåret at revidert SAR skal legges frem for Strålevernet (DSA) til godkjenning. I selve konsesjonen av 8. mai 2012 ble det bestemt at fem-års periodiske revisjoner skulle gjennomføres innen 31. desember 2015, 31. desember 2020 og 31. desember 2025.

Det følger også av de generelle konsesjonsvilkårene publisert i strålevernhefte 2018:33 vilkår 22 om periodisk sikkerhetsgjennomgang (Periodic Safety Review - PSR) at innehaveren skal, etter behov og med de tidsintervaller som er spesifisert av DSA, utføre en sikkerhetsgjennomgang av om anleggets drift er i tråd med vilkår for drift og at operativ ytelse er overholdt for å kunne avklare om atomanlegget fortsatt er egnet til videre drift. Denne sikkerhetsgjennomgangen skal resultere i en revidert sikkerhetsrapport som det er stilt krav om i vilkår 7 i DSAs innstilling til konsesjon for KLDRA Himdalen. I DSAs veiledning til generelt konsesjonsvilkår 6 om sikkerhetsanalyse og sikkerhetsrapport publisert i DSA-hefte nr. 5 anbefales også revisjon av SAR basert på resultatene av en PSR.

IFE oversendte 30. november 2021 sluttrapport i prosjekt KLDRA (tilstandsrapporten) hvor det bl.a. ble identifisert flere tekniske utfordringer med potensiell betydning for sikkerheten ved anlegget. IFE har på den bakgrunn stanset deponeringen av avfall i deponiet. Prosjekt KLDRA foreslo også at det gjennomføres en PSR i samsvar med DSAs generelle konsesjonsvilkår nr. 22. Hensikten ble oppgitt å være å lage et sikkerhetsprogram og få et aktuelt bilde av anlegget og driften i tråd med intensjonen med PSR. Dette for blant annet å vurdere om det er mulig å gjenoppta driften og for å vurdere hva som må ivaretas i avslutningsplanen for lukking og videre ettersyn av deponiet.

DSA påla IFE 11. mai 2023 å utarbeide og oversende en plan for gjennomføring av en PSR for KLDRA Himdalen. IFE oversendte plan for PSR 1. november 2023, og det ble gjennomført saksbehandlermøter hvor DSA ga tilbakemeldinger på planen for PSR hhv. 5. februar 2024 og 11. september 2024. I brev datert 20. september 2024 ga DSA tilbakemelding på at planen ikke aksepteres som oppfyllelse av pålegg datert 11. mai 2023. I brev datert 31. mars 2025 oversendte IFE en oppdatert plan for gjennomføring av PSR til DSA, PSR Plan for KLDRA, Himdalen. DSA ga i brev datert 8. oktober 2025 tilbakemelding til IFE om at planen var vurdert å være tilstrekkelig utviklet, og at pålegget datert 11. mai 2023 var ansett å være oppfylt.

PSR-prosessen

I henhold til internasjonale anbefalinger (IAEAs SSG-25) består PSR-prosessen av tre trinn: (1) Forberedelse, (2) Gjennomføring og (3) Analyse av funnene og utarbeidelse av et program for sikkerhetsforbedringer:

(1) Forberedelse

Første steg i PSR-prosessen er å utvikle en plan for gjennomføring av en periodisk sikkerhetsgjennomgang.

(2) Gjennomføring

I samsvar med planen under trinn 1, skal de nåværende og forventede fremtidige sikkerhetsrelevante aspektene ved anlegget gjennomgås.

(3) Analyse av funnene og utarbeidelse av et program for sikkerhetsforbedringer
I trinn 3 i PSR-prosessen skal funnene fra trinn 2 analyseres med hensyn til sikkerheten ved videre drift og etter nedstengning av anlegg/lukking av deponi. Det skal utarbeides en handlingsplan for å gjennomføre tiltak som er identifisert i PSRens trinn 2 og som kan forbedre sikkerheten. DSA vil komme nærmere tilbake med et separat varsel om pålegg om dette.

Begrunnelse

For å kunne oppdatere SAR for KLDRA Himdalen i tråd med vilkår i konsesjonen for drift datert 8. mai 2012, ser DSA det som nødvendig at IFE gjennomfører en periodisk sikkerhetsgjennomgang.

DSA kan etter atomenergilovent § 13 nr. 2 gi de pålegg som trengs for å sikre at kravene i nr. 1 blir oppfylt. Det varslede pålegget og gjennomføring av PSR trengs for å sikre at konsesjonsvilkåret om periodisk revisjoner av sikkerhetsrapporten for anlegget blir oppfylt.

Videre kan DSA etter forurensningsloven § 51 pålegge virksomheter som har, gjør eller setter i verk noe som fører eller som det er grunn til å tro kan føre til forurensning, å sørge for eller bekoste undersøkelser eller lignende tiltak som med rimelighet kan kreves for å a) fastslå om og i hvilken grad virksomheten fører eller kan føre til forurensning, og c) kartlegge hvordan forurensningen skal motvirkes. Tilsvarende gjelder for virksomheter som fører eller kan føre til avfallsproblemer. Uten en oppdatert sikkerhetsrapport for KLDRA Himdalen kan det oppstå problemer med disponering av radioaktivt avfall i Norge

Pålegget om gjennomføring av PSR er nødvendig for å revidere SAR, motvirke avfallsproblemer og forhindre radioaktivt forurensning.

Pålegget er adressert til IFE som ansvarlig for driften, men det er ventet at konsesjonen etter atomenergilovent om kort tid overføres til Norsk nukleær dekommisjonering (NND).

Dersom konsesjonen for KLDRA overføres til NND før gjennomføringen av PSR er ferdigstilt, vil pålegget også bli overført til NND, og NND blir ansvarlig for å oppfylle pålegget.

Klageadgang

Sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse kan klage på hele eller deler av dette vedtaket. Helse- og omsorgsdepartementet og Klima- og miljødepartementet er klageinstans, men en eventuell klage skal sendes til Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet. Klagefristen er 3 uker fra dette vedtaket mottas. Nærmere informasjon om klageadgang finnes i forvaltningsloven kapittel 6.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Reglene om dette finnes i forvaltningsloven §§ 18 og 19. DSA vil på forespørsel kunne gi nærmere opplysninger om dette og andre regler av betydning for saken.

Med hilsen

Ingeborg Mork-Knutzen
avdelingsdirektør

Madeleine Barbru
seksjonssjef

Direktoratet for
strålevern og atomsikkerhet

Norwegian Radiation
and Nuclear Safety Authority

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Liste over mottakere:

INSTITUTT FOR ENERGITEKNIKK STI

Liste over kopimottakere:

Sikkerhetsstab IFE

NORSK NUKLEÆR DEKOMMISJONERING